מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מה זה מפה חברתית (סוציוגרמה) ולמה היא חשובה לשייכות
- להכיר את כללי האתיקה והחיסיון בעריכת מפה חברתית
- לזהות דפוסי קשר בסוציוגרמה ולהציע פעולות לחיזוק שייכות בכיתה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת המושג

1. ב – לזהות קשרים ולחזק שייכות
2. א – עם מי היית רוצה לעבוד בקבוצה?
3. ב – היועצת
4. ב – מחליפים בקודים ושומרים בנפרד
5. ג – לפרסם או לדרג תלמידים לפי מספר הבחירות

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – ההשתתפות רשות, תלמיד יכול להשאיר שאלה ריקה
2. נכון – צריך לשלב אותה עם תצפית ושיחה אישית
3. לא נכון – לרוב הוא כן בחר באחרים, פשוט לא קיבל בחירה חוזרת
4. נכון – זו הגדרת הכוכב במפה החברתית

חלק ג' – השלמת מילים

1. סוציוגרמה
2. לעבוד
3. זוג הדדי
4. קודים

חלק ד' – התאמת סמלים

- 1 – ב (תלמיד שהרבה חברים בחרו בו)
- 2 – ד (שני תלמידים שבחרו זה בזה)
- 3 – א (כמה תלמידים שבוחרים רק זה בזה)
- 4 – ה (אף חץ לא מגיע אליו)
- 5 – ג (בחירה שלא קיבלה תשובה חוזרת)

חלק ה' – סדר הפעולות בעריכת מפה חברתית

1. מתאמים עם היועצת ובוחרים את מטרת המפה
2. בוחרים שאלה חיובית אחת או שתיים
3. מסבירים לכיתה שההשתתפות רשות והתשובות חסויות
4. ממלאים את הדף בשקט ואוספים אותו מיד
5. מחליפים שמות בקודים ומשרטטים את המפה

חלק ו' – חשיבה ויישום

1. תשובה אישית – הושבה, הזמנה למשחק, תפקיד בקבוצה וכדומה
2. להיות בכיתה זה נוכחות פיזית; שייכות היא תחושה של קבלה וחיבור אמיתי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבחנה בין נוכחות לתחושת שייכות
- הבנה שריבוי קשרים מחזק חוסן
- הצעת פעולה קטנה וקונקרטית

טיפים להפעלה:

- לפני התרגול להזכיר את כללי החיסיון כדי שהתלמידים יבינו שהמפה האמיתית נשארת סודית
- להשתמש רק בדוגמאות בדויות ולא בשמות אמיתיים מהכיתה בזמן הדיון
- לסיים בשיחה קצרה על פעולה אחת שכל תלמיד בוחר ליישם

דף תרגול: מפה חברתית – חוסן ושייכות

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מפה חברתית היא כלי שעוזר למחנכת להבין את מערכת הקשרים בכיתה, לזהות תלמידים בודדים ולתכנן פעולות שיחזקו שייכות. בדף הזה נתרגל את המושגים, הכללים והדרך לקרוא מפה כזו.

1 חלק א' – הבנת המושג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המטרה העיקרית של מפה חברתית בכיתה?

א) לדרג תלמידים לפי פופולריות ב) לזהות קשרים ולחזק שייכות

ג) לבחור את התלמיד הכי טוב בכיתה ד) להעניש תלמידים שלא נבחרו

2. איזו שאלה מתאימה לעריכת מפה חברתית?

א) עם מי היית רוצה לעבוד בקבוצה? ב) עם מי לא היית רוצה לשבת? ג) מי הכי פופולרי בכיתה?

ד) מי לא אהוב בכיתה?

3. מי שותפה למחנכת בקריאת הממצאים ובתכנון הפעולות?

א) ההורים ב) היועצת ג) כל הכיתה ד) מנהל בית הספר

4. מה עושים עם השמות מיד לאחר איסוף הדפים?

א) מפרסמים אותם בלוח הכיתה ב) מחליפים בקודים ושומרים בנפרד ג) שולחים אותם להורים

ד) משאירים אותם גלויים לכולם

5. מה אסור לעשות עם תוצאות המפה החברתית?

א) לשתף את היועצת ב) לתכנן הושבה חדשה ג) לפרסם או לדרג תלמידים לפי מספר הבחירות

ד) לחזור על המפה אחרי כמה חודשים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ההשתתפות במפה חברתית היא חובה ואי אפשר להשאיר שאלה בלי תשובה.	☐	☐
2	מפה חברתית מתארת תמונת מצב של רגע אחד ולא מדבקת 'תווית' קבועה על תלמיד.	☐	☐
3	תלמיד שלא נבחר על ידי אף אחד בהכרח לא בחר באף אחד בעצמו.	☐	☐
4	'כוכב' הוא תלמיד שהרבה חברים בכיתה בחרו בו.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. מפה חברתית נקראת גם במילה המקצועית _____ .

2. שאלה חיובית לדוגמה היא: 'עם מי היית רוצה _____ בקבוצה?'

3. שני תלמידים שבחרו זה בזה נקראים _____ .

4. כדי לשמור על חיסיון, מחליפים את השמות ב _____ .

4 חלק ד' – התאמת סמלים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ☆ כוכב	___	**א.** כמה תלמידים שבוחרים רק זה בזה
2. 🤝 זוג הדדי	___	**ב.** תלמיד שהרבה חברים בחרו בו
3. ▲ קבוצה סגורה	___	**ג.** בחירה שלא קיבלה תשובה חוזרת
4. 🌱 תלמיד שלא נבחר	___	**ד.** שני תלמידים שבחרו זה בזה
5. ➡️ קשר חד-כיווני	___	**ה.** אף חץ לא מגיע אליו

5 חלק ה' – סדר הפעולות בעריכת מפה חברתית

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	ממלאים את הדף בשקט ואוספים אותו מיד
☐	מחליפים שמות בקודים ומשרטטים את המפה
☐	בוחרים שאלה חיובית אחת או שתיים
☐	מתאמים עם היועצת ובוחרים את מטרת המפה
☐	מסבירים לכיתה שההשתתפות רשות והתשובות חסויות

6 חלק ו' – חשיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פעולה קטנה אחת שהכיתה יכולה לעשות השבוע כדי שאף אחד לא יישאר בחוץ.

2. הסבירו בכמה משפטים מה ההבדל בין 'להיות בכיתה' לבין 'להרגיש שייך/ת לכיתה'.

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין להיות בכיתה לבין להרגיש שייך/ת אליה?

למה חשוב שלכל תלמיד יהיה יותר מאיש קשר אחד בכיתה?

מה אתם יכולים לעשות השבוע כדי לחזק שייכות בכיתה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀